

Ο όρος «χριστιανός» στην Αποστολική περίοδο

Ορθοδοξία / Καινή Διαθήκη

Αθανάσιος Μουστάκης, Δρ Θεολογίας

[Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=161420>]

Πολύ καλά με αυτή την εικόνα ταιριάζει η αναφορά του Απ. Παύλου στους «εκ της Καίσαρος οικίας» (Φιλ. 4:22) που περιλαμβάνει μία μεγάλη ομάδα πιστών που διέμεναν και δραστηριοποιούνταν στο παλάτι, διατηρώντας ποικίλες σχέσεις με την αυτοκρατορική οικογένεια, συμμετέχοντας στη λειτουργία του παλατιού και τη διοίκηση της αυτοκρατορίας (π.χ. παλαιοί απελεύθεροι του αυτοκράτορα ή πελάτες της οικογένειάς του).

Συνεπώς, το όνομα Ηρωδιανοί, σε αντίθεση με το όνομα «χριστιανοί», αποκαλύπτει πολιτικές σχέσεις. Μία ακόμη διαφορά είναι ότι στις περιπτώσεις των προσδιορισμών ονομάτων όπως Caesariani, Pompeiani και Ηρωδιανοί το όνομα γίνεται προσηγορικό, ενώ στην περίπτωση των χριστιανών, ο τίτλος και όχι το όνομα μετατρέπεται σε προσηγορικό.

Μια ιδιαίτερη πτυχή της χρήσεως του επιθέματος -ιαπί που προέρχεται από την προηγούμενη είναι ο προσδιορισμός με αυτό των δούλων και άλλων μελών του οίκου κάποιου, όπως ακριβώς εντοπίζεται στο 4:22 της προς Φιλιπησίους επιστολής. Αυτή η επιμέρους χρήση είναι πολύ πιο ταιριαστή στη σχέση του Ιησού Χριστού με τα μέλη της Εκκλησίας. Όλοι οι βαπτισμένοι αποκτούν την ελευθερία τους, ανεξάρτητα από τα κοινωνικά δεδομένα (ελεύθεροι, απελεύθεροι, δούλοι), μόνο εφ' όσον τη δεσμεύσουν εν Χριστώ. Θυσιάζοντας την κατά κόσμον ελευθερία λαμβάνουμε τη δυνατότητα να αποκτήσουμε την πραγματική ελευθερία που μας απελευθερώνει από τη φθορά της αμαρτίας και μας οδηγεί σε κοινωνία με τον Θεό. Οι κατ' εξοχήν ελεύθεροι άνθρωποι είναι οι δούλοι του Θεού. Αυτό συμβαίνει διότι δεσμεύονται μόνο από τη σχέση τους με την πηγή της ελευθερίας, τον Θεό, και όχι από τα πάθη και τις αδυναμίες τους. Στην Καινή Διαθήκη ο προσδιορισμός του πιστού ως «δούλου Θεού» εμφανίζεται αρκετές φορές. Στην προς Ρωμαίους

έρχεται σε αντιπαράθεση με την έννοια του δούλου της αμαρτίας (Ρωμαίους 6:6, 16, 17, 19, 20), ο οποίος σε αντίθεση με τον δούλο του Θεού δεν έχει καμμία ελευθερία, ακόμη και αν ο ίδιος φρονεί το αντίθετο. Καθώς η κατάληξη -iani φανερώνει τον δούλο κάποιου, το όνομα χριστιανοί δηλώνει ότι πρόκειται για τους δούλους του Χριστού που ζουν την εν Χριστώ ελευθερία.

Στις αρχές του 1ου μ.Χ. αιώνα οι στρατιώτες στην Αντιόχεια ήταν χωρισμένοι σε Caesariani (οπαδοί του Γερμανικού) και Pisoniani (οπαδοί του Πίσωνα). Από αυτή τη μαρτυρία διαπιστώνουμε ότι η κατάληξη -iani ήταν σε χρήση και στην Ανατολή· πάντως, εντός των ρωμαϊκών πολιτικών πλαισίων.

Μία συναφής περίπτωση είναι η ύπαρξη κατά την εποχή του Αυγούστου του θεσμού των «Seviri Augustales» η «Augustales», τον οποίο ενεθάρρυνε ο Αύγουστος. Επρόκειτο για συλλόγους κατωτέρων αξιωματικών, συχνά απελευθέρων, οι οποίοι επέβλεπαν την σωστή διεκπεραίωση θεμάτων που σχετίζονταν με τη λατρεία. Συχνά, έπρεπε να συνεισφέρουν από την προσωπική τους περιουσία για τη διεξαγωγή αυτών των τελετών. Με αυτό τον τρόπο κέρδιζαν την αναγκαία, για την άνοδό τους στην κοινωνική κλίμακα, κοινωνική αναγνώριση. Ιδιαίτερη ακμή γνώρισαν κατά την περίοδο του Νέρωνα ως στελέχη της οργανωμένης προπαγάνδας του αυτοκράτορα, υποστηρίζοντας τις αθλητικές και καλλιτεχνικές του επιτυχίες και εκφράζοντας το θαυμασμό τους για τον «θείο» άνδρα.

Η σύνθεση του ονόματος, από ελληνικό θέμα και λατινικό επίθεμα, ίσως μας δείχνει ότι προέρχεται από λαϊκή και καθομιλουμένη γλώσσα. Παρόμοιοι συνδυασμοί εμφανίζονται και στις μέρες μας σε περιοχές που συνυπάρχουν άνθρωποι διαφορετικής εθνικής και πολιτιστικής προέλευσης. Μάλιστα, η τάση αυτή είναι εντονότερη όταν πρόκειται για γλώσσες που είναι διαδεδομένες σε άλλους λαούς, οι οποίοι δεν τις μιλούν ως μητρικές.

[Συνεχίζεται]

<http://bit.ly/2s2rifF>